

duurzaam@bravis.nl

JAAERVERSLAG DUURZAAMHEID 2024

INHOUD

VOORWOORD	3	SCHONE OMGEVING	14	CIRCULAIR GEBRUIK MATERIALEN	23
		Elektriciteit	15	Afvalreductie	23
SAMENVATTING	4	Operatiekamers in Roosendaal hebben		Bedrijfsafval	23
Milieubarometer	4	flinke stap in energiebesparing gezet	16	Gevaarlijk afval	24
Indicatoren	5	Bodem	17	Circulair inkopen	24
Milieuprestatie	6	Gevaarlijke stoffen	17	Hergebruik	25
		Water	17	Handschoenencampagne	26
ORGANISATIE & BEWUSTWORDING	7	Lucht	18		
Projectorganisatie	7	Koudemiddelen	18		
Bronzen keurmerk	9	Narcosegassen	19		
Bewustwording	9	Nieuwbouw	19		
Week van de Duurzaamheid	10	Reizen	19		
		Woonwerkverkeer	20		
GEZONDHEIDSBEVORDERING	11	Zakelijk verkeer	21		
Leefstijlloket	11	Goederenvervoer	21		
De kracht van gezond en lekker eten	12	Patiënten	22		
Vitale medewerkers	13				

VOORWOORD

Duurzaamheid is de laatste jaren niet meer weg te denken uit de zorg. Ook Bravis heeft haar verantwoordelijkheid daarin genomen: vijf jaar geleden namen wij duurzaamheid op in onze Visie 2030 en startten we met gestructureerd werken aan duurzaamheid en het vergroten van het bewustzijn binnen de organisatie. We kijken met trots terug op de groei die duurzaamheid in onze organisatie heeft doorgemaakt. Het jaar 2024 stond voor ons in het teken van verdere verduurzaming, het borgen van een duurzame organisatie en het realiseren van tastbare resultaten op ons duurzaamheidsbeleid. Onze inzet voor duurzaamheid reikt daarbij verder dan het bijdragen aan een schone omgeving en circulair werken. Bravis werkt ook aan gezondheidsbevordering voor een gezonde en duurzame samenleving.

In dit verslag vindt u de voortgang die we in 2024 hebben gehaald in het realiseren van ons duurzaamheidsbeleid, evenals de uitdagingen die we zijn tegengekomen en een vooruitblik naar het komende jaar.

Wij danken iedereen die heeft bijgedragen aan onze duurzame initiatieven voor hun inzet. Samen blijven we bouwen aan een gezondere, duurzamere toekomst voor Bravis.

Albert-Jan Mante

Lid Raad van Bestuur

SAMENVATTING

Deze samenvatting bevat een compacte en kwantitatieve weergave van het gehele jaarverslag. In de hoofdstukken die na deze samenvatting volgen is uitgebreid beschreven hoe aan een duurzamer Bravis gewerkt wordt, met in hoofdstuk 1 de organisatie, het behalen van het bronzen certificaat van de Milieuthermometer Zorg en bewustwording. De drie beleidsthema's van het duurzaamheidsbeleid van Bravis komen terug in hoofdstuk 2 (Gezondheidsbevordering), hoofdstuk 3 (Schone omgeving) en hoofdstuk 4 (Circulair gebruik materialen).

Milieubarometer

We monitoren de voortgang van de indicatoren en milieuprestatie door gebruik te maken van de Milieubarometer. Voor de ziekenhuisbenchmark zijn de volgende kengetallen over 2024 ingevoerd in de Milieubarometer:

2106 fte (medewerkers Stichting Bravis en medisch specialisten, exclusief stagiaires)

510 bedden (461 Bravis bedden in Beddenplan en 49 bedden GRZ Tante Louise op Bravis-locatie Bergen op Zoom)

107.321 m2 oppervlakte gebouw (inclusief huurders zoals laboratoria en GRZ Tante Louise op Bravis-locaties Roosendaal en Bergen op Zoom)

Indicatoren

Het Bravis ziekenhuis zette zich in 2024 opnieuw in om de milieubelastende effecten als gevolg van de zorgverlening te verminderen.

De tabel geeft een samenvatting van onze belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in 2024*.

Schone omgeving

Elektriciteitsverbruik Ondank energiebesparende maatregelen een lichte stijging die werd veroorzaakt door de renovatie van pand 7	14.877.378 kWh <i>+0,1%</i>
Gasverbruik Daling door installatie van nieuwe, efficiëntere branders	2.176.065 m3 <i>-2,3%</i>
Drinkwaterverbruik Gedaald door verschillende waterbesparende maatregelen, verbeterde processen en toegenomen bewustwording	74.719 m3 <i>-4,9%</i>
Woon-werkverkeer Meer bewustwording en diverse campagnes, verhoging MKSA-bedrag voor aanschaf fiets	15.054.860 km <i>-4,5%</i>
Zakelijk verkeer Meer bewustwording	755.021 km <i>-1,4%</i>
Goederenvervoer	108.100 km
Emissies narcosegassen	25,5 kg
Koudemiddelenverlies Bij kleinere airco's tijdens renovaties. Grote koelmachines lekkage door slijtage	109,15 kg

Circulair werken

Bedrijfsafval Stijging door verbeterde registratie afval	763,3 ton <i>+2,3%</i>
Afvalscheiding Bedrijfsafval Bestaande afvalstromen zijn beter gescheiden. Daarnaast gestart met inzamelen van incontinentiemateriaal	39,8% <i>+15%</i>
Specifiek Ziekenhuisafval (SZA) Betere scheiding, toegenomen bewustwording	84,2 ton <i>-6,2%</i>
Derving warme maaltijden	<i>31,6%</i>

Gezondheidsbevordering

Leefstijlloket patiëntenbeoordeling	8,6
--	-----

*cursief percentage is een relatieve vergelijking met 2023

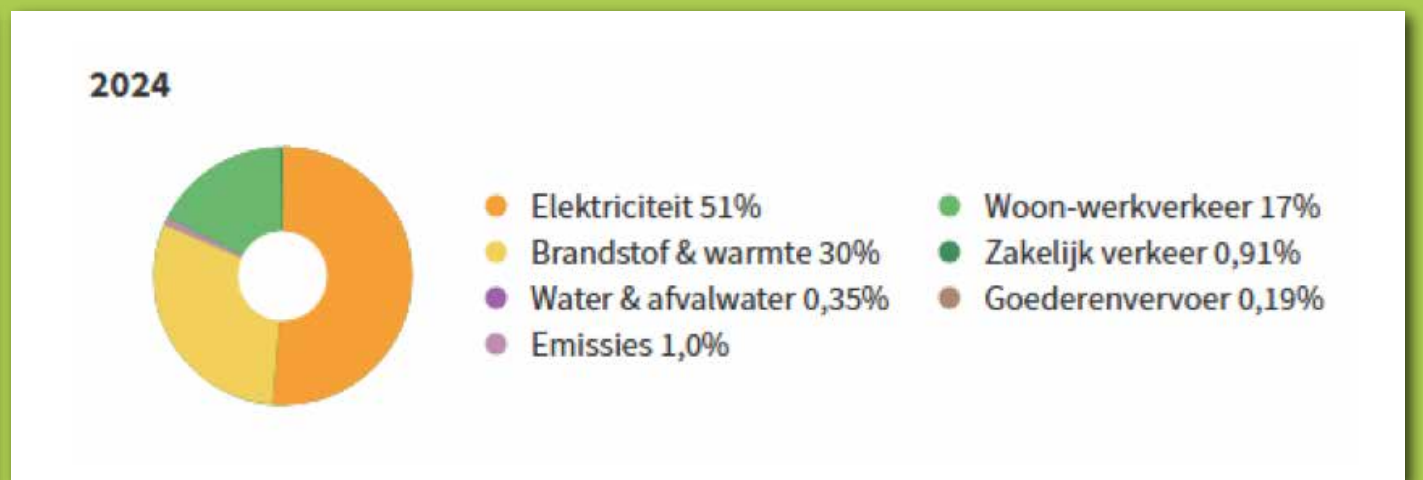
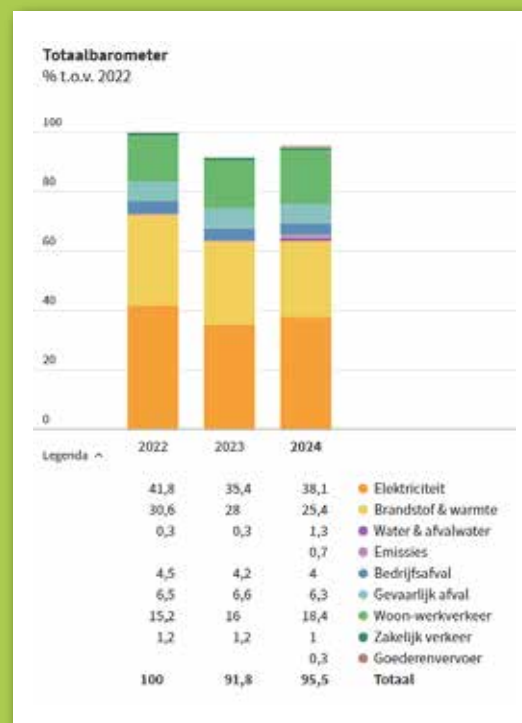
Milieuprestatie

Er is in 2024 een stijging van de milieugrafiek te zien ten opzichte van 2023. Dit is grotendeels te verklaren door een verbeterde registratie in de Milieubarometer in 2024:

- Ook afval wat buiten de reguliere afvalverwerker wordt verwerkt is in 2024 geregistreerd;
- Woonwerkverkeer is in 2024 geregistreerd op basis van data en WPM-enquête, waar voorheen nog aannames werden gedaan met

behulp van CBS data;

- Niet alleen drinkwater, maar ook afvalwater is in 2024 geregistreerd;
- In 2024 zijn koudemiddelen voor het eerst geregistreerd;
- In 2024 zijn narcosegassen voor het eerst geregistreerd;
- In 2024 zijn kilometers goederenvervoer voor het eerst | geregistreerd.

CO2 grafiek Totaal Bravis 2024

De CO2 grafiek laat zien dat Elektriciteit en Brandstof & warmte een forse bijdrage leveren aan de totale CO2 footprint van de geregistreerde parameters.

Milieugrafiek Totaal Bravis 2022-2024 in %

ORGANISATIE & BEWUSTWORDING

Projectorganisatie

In 2024 droegen diverse werkgroepen en afdelingen bij aan de realisatie van de doelen uit ons duurzaamheidsbeleid.

Gezondheidsbevordering

Preventie en leefstijl, duurzame voeding en vitale medewerkers.

- Werkgroep Leefstijl & Preventie
- Stuurgroep Eten & Drinken
- Afdeling HRM, team Arbo & Gezondheid

Schone omgeving

Huidige locaties, nieuwbouw en reizen.

- Afdeling Huisvesting
- Afdeling MICT
- Projectorganisatie Nieuwbouw
- Werkgroep Mobiliteit
- Bravis Beter Thuis
- Afdeling Medische Beeldvorming

Circulair werken

Duurzaam inkopen, afval voorkomen en scheiden en minder verspillingen

- Afdeling Inkoop
- Afdeling Facilitair Bedrijf
- Werkgroep Circulair werken
- Afdeling Apotheek

Bewustwording

- Werkgroep communicatie en bewustwording

Daarnaast waren er vijftien Green teams actief in het Bravis ziekenhuis, die tevens hun bijdrage leverden aan de voortgang in het behalen van onze duurzaamheidsdoelen:

- Green team OK/CSA
- Green team Spoedeisende Hulp (SEH)
- Green team Moeder & Kindcentrum (MKC)
- Green team Intensive Care en hartbewaking (IC/CCU)
- Green team Urologie
- Green team Revalidatie
- Green team Apotheek
- Green team Medische Beeldvorming
- Green team Oogheelkunde
- Green team Dialyse
- Green team Dagopname
- Green team Kind en Jeugd
- Green team Scopie afdeling
- Green team Oncologie
- Green team Verpleegafdeling 3ab (electief snijdend)

Bronzen keurmerk

Met trots kunnen we terugkijken op het behalen van het bronzen certificaat van de Milieuthermometer Zorg in de zomer van 2024. Om in aanmerking te komen voor het bronzen keurmerk moet een organisatie voldoen aan verschillende milieueisen die zijn opgedeeld in een 'vast' en een 'optioneel' deel. Bravis voldeed aan 26 optionele eisen, waarvan er minimaal 20 nodig waren.

Met dit instrument hebben we onze milieuprestaties structureel verbeterd en concreet aantoonbaar gemaakt. De applicatie Make-Online ondersteunt ons bij de borging. Deze belangrijke mijlpaal bevestigt dat we goed op weg zijn om de duurzaamheidsdoelen van ons beleid te behalen. Het stimuleert ons om door te gaan en ambitieus te blijven zowel op onze huidige locaties als in de te realiseren nieuwbouw van het Bravis. Voor komende jaren willen we het bronzen niveau behouden en aan meer eisen van de Milieuthermometer Zorg gaan voldoen.

Bewustwording

Om de zorg te verduurzamen is bewustwording nodig over de impact van de zorg op het klimaat en milieu. Bravis organiseerde in 2024 veel activiteiten en deelde interne en externe berichten hierover om zorgprofessionals en patiënten te informeren. We namen deel aan campagnes over energiebesparing, afvalreductie, handschoengebruik en medicijnresten. Ook organiseerden we acties m.b.t. duurzame mobiliteit zoals de 'fiets naar je werk week', een Gemba-walk over afval, duurzaamheidsontbijt en acties rondom de nieuwe visie op eten en drinken. In oktober organiseerden we in ons ziekenhuis voor het vierde jaar op rij de 'Week van de Duurzaamheid'. Tijdens informatiebijeenkomsten informeerden we medewerkers en patiënten over onze duurzame nieuwbouw.

We blijven in 2025 werken aan bewustwording over alle beleidsthema's, zowel voor patiënten/bezoekers als voor (nieuwe) medewerkers. Onze communicatie-activiteiten breiden we uit met meer korte nieuwsberichten. Ook gaan we meer gebruik maken van de Instagram-kanalen van de verschillende afdelingen en starten we een podcast-serie.

Week van de Duurzaamheid

Tijdens de Week van de Duurzaamheid in oktober 2024 organiseerden we activiteiten, zowel voor onze medewerkers als voor patiënten en bezoekers. Rode draad hierin is dat we duurzaamheid op een informatieve, positieve en laagdrempelige manier onder de aandacht brengen. We laten onze drie beleidsthema's hierin terugkomen: Gezondheidsbevordering, Schone omgeving en Circulair werken.

Tijdens het Bravis Repair Café konden medewerkers hun kapotte apparatuur vanuit huis laten repareren, waarna veel collega's met hun gerepareerde apparaat naar huis gingen. Medewerkers en patiënten/bezoekers kwamen in beweging door de trap te nemen, waarna zij een lekkere smoothie ontvingen. Ook zijn blijvend stickers geplakt die trapgebruik stimuleren. Bijna vijftig fietsende collega's lieten hun

fiets nakijken door een mobiele fietsenmaker. Ook de Scan Mentale Veerkracht en de stoelmassages waren populair. Voor het eerst organiseerden we een Green Teams Avond. Tijdens deze avond deelden Green Teams van de Intensive Care en van het Bravis Moeder & Kindcentrum (MKC) hun duurzame voor-

beelden en ervaringen met het starten van een Green Team. De geslaagde Week van de Duurzaamheid sloten we af met een wandeling op De Bulkenaar. De landschapsarchitect van de

nieuwbouw vertelde hoe het natuurlandschap rondom de nieuwbouw vorm krijgt en positief gaat bijdragen aan het functioneren van het ziekenhuis.

GEZONDHEIDSBEVORDERING

De meest duurzame vorm van zorg is zorg die niet geleverd hoeft te worden. Het Bravis ziekenhuis zet zich in op het voorkomen van ziekte, het bevorderen van gezondheid en het creëren van een gezonde leefstijl. We richten ons hierbij niet alleen op de fysieke en mentale gezondheid van patiënten en medewerkers in het ziekenhuis, maar ook in de thuissituatie en rondom de Bravis-locaties.

Leefstijlloket

Een ongezonde leefstijl speelt een belangrijke rol bij het ontstaan van bijvoorbeeld hart- en vaatziekten, diabetes type II en verschillende vormen van kanker. Patiënten van het Bravis ziekenhuis die graag aan de slag willen met hun leefstijl, worden sinds januari 2024 doorverwezen naar het Leefstijlloket in het Bravis ziekenhuis in Roosendaal. Bij de start van het loket werden alleen Bravis-patiënten van de afdelingen MDL en Interne Geneeskunde doorverwezen naar het leefstijlloket. Inmiddels is dit uitgebreid met patiënten van de afdeling gynaecologie. In 2025 gaan we deze mogelijkheid verder uitbreiden in uren en kunnen meer vakgroepen verwijzen.

De eerste resultaten laten zien dat zowel de patiënten als de leefstijlmakelaars zeer tevreden zijn over de inzet van het Leefstijlloket. De redenen waarom mensen naar het Leefstijlloket worden doorverwezen zijn heel divers. Het kan gaan om patiënten met aandoeningen aan lever of darmen of bijvoorbeeld afwijkende waarden van het bloed of hormonale disbalans, waarbij factoren als overgewicht, roken, stress of weinig bewegen meespelen. Patiënten geven aan dat ze tevreden zijn over de dienstverlening van het Leefstijlloket. Dit blijkt uit de waardering met een 8,6. Met de website van Bravis bieden we ook uniforme informatie voor patiënten over een gezonde leefstijl.

De kracht van gezond en lekker eten

In juni 2024 presenteerden we de nieuwe visie op eten en drinken van het Bravis ziekenhuis: 'De kracht van gezond en lekker eten'. Met deze visie stimuleren wij patiënten, medewerkers en bezoekers om gezonde voedingskeuzes te maken. Dit doen we door middel van een aantrekkelijk aanbod, een uitnodigende en gastvrije eetomgeving en door rekening te houden met de voorkeuren en behoeften van onze doelgroep(en). We willen de zintuigen van patiënten, bezoekers en medewerkers verrassen en prikkelen met een assortiment van gezonde en verse (waar mogelijk lokale en seizoens-) producten. Ons assortiment is gebaseerd op vijf pijlers:

- De Schijf van Vijf van het Voedingscentrum.
- 80% van ons assortiment is vegetarisch.
- In het voedselaanbod voor patiënten is 60% van de eiwitten afkomstig van plantaardige bronnen en 40% van dierlijke bronnen.
- De richtlijnen van Goede Zorg Proef Je. Hierbij is 80% van alles wat wordt aangeboden een betere en gezondere keuze volgens de Schijf van Vijf.
- Het voedingsbeleid van Bravis en de gewenste eiwitten, zoutgehalte en calorieën.

De lancering is gestart met een foodtruck die rond reed in het ziekenhuis om medewerkers en patiënten/bezoekers meer te vertellen over de visie. Ook had men de kans om het heerlijke nieuwe assortiment te proeven. De visie is stapsgewijs geïmplementeerd. In 2024 is gestart met het assortiment van de Bravis Plaza's voor medewerkers en bezoekers en het assortiment voor de banqueting/vergaderservice en in 2025 worden ook de veranderingen in het assortiment voor onze klinische patiënten doorgevoerd.

Vitale medewerkers

Binnen het Bravis ziekenhuis wordt een model gebruikt waarbij alle activiteiten in vijf pijlers zijn ondergebracht. Hiermee voldoen we aan de arbo-wetgeving en ondersteunen we de gezondheid en duurzame inzetbaarheid van medewerkers. De vijf pijlers zijn:

- Verzuimmanagement
- Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)
- Vitaliteit
- Preventie fysieke belasting
- Preventie psychosociale arbeidsbelasting (PSA)

Vanuit het arbo-jaarplan voerden we in 2024 diverse activiteiten uit op deze vijf pijlers, zoals RI&E's, Pulse onderzoeken voor medewerkerstevredenheid, scholing en inzet van ergo-coaches, werkplekonderzoeken, scholing voor leidinggevenden op het gebied van (herkennen van) grensoverschrijdend gedrag en psychisch verzuim en verzuimmanagement. Er is een start gemaakt met voorbereidingen van het ziekenhuis brede Medewerkersonderzoek dat in maart 2025 plaats vindt. Ook is door medewerkers veelvuldig gebruik gemaakt

van activiteiten in het Bravis Samen Vitaal - portaal; zoals bijvoorbeeld stoelmassages, vitaliteitstraject, mindfulness, loopbaan- en wandelcoaching, ondersteuning bij rouw of scheiding en voedingscoaching. Daarnaast worden iedere maand wisselende workshops georganiseerd voor onze medewerkers.

SCHONE OMGEVING

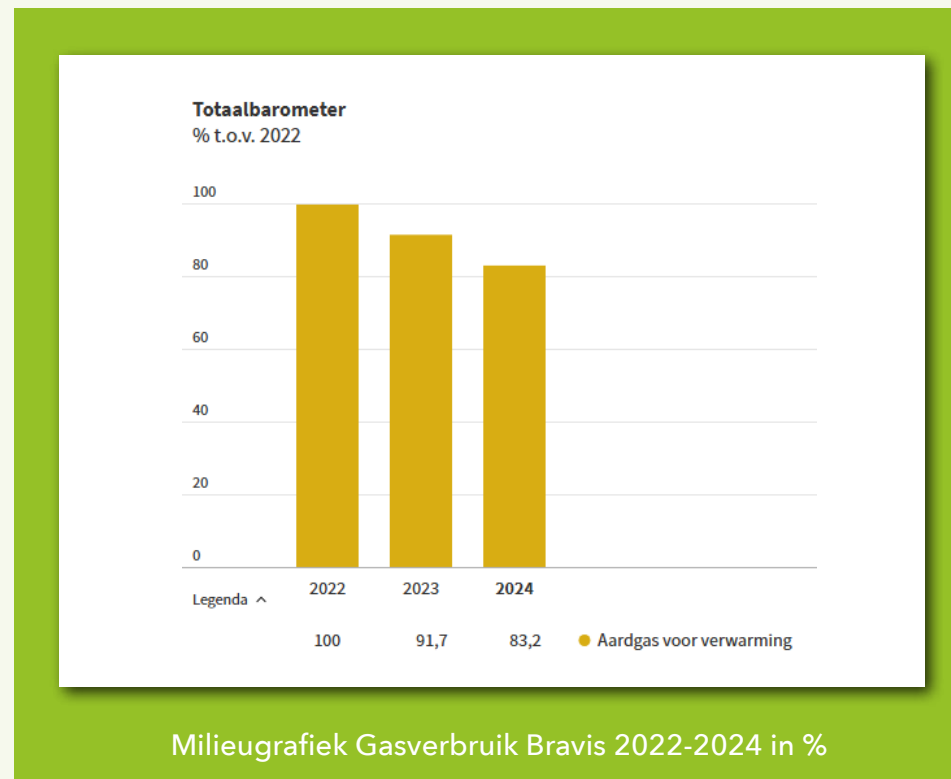
Als ziekenhuis dragen we bij aan de klimaatcrisis. Dat staat haaks op wat wij als ziekenhuis willen. Daarom werken we aan een schone omgeving, zowel op onze huidige hoofdlocaties in Bergen op Zoom en Roosendaal, als in de nieuwbouw.

Elektriciteit & gas

Bravis zet zich op verschillende manieren in om het gas- en elektriciteitsverbruik te verminderen. Dit doen we zowel door technische als gedragsgerichte maatregelen. Door het nemen van deze maatregelen kan Bravis de eigen CO₂-uitstoot terugdringen en kosten besparen.

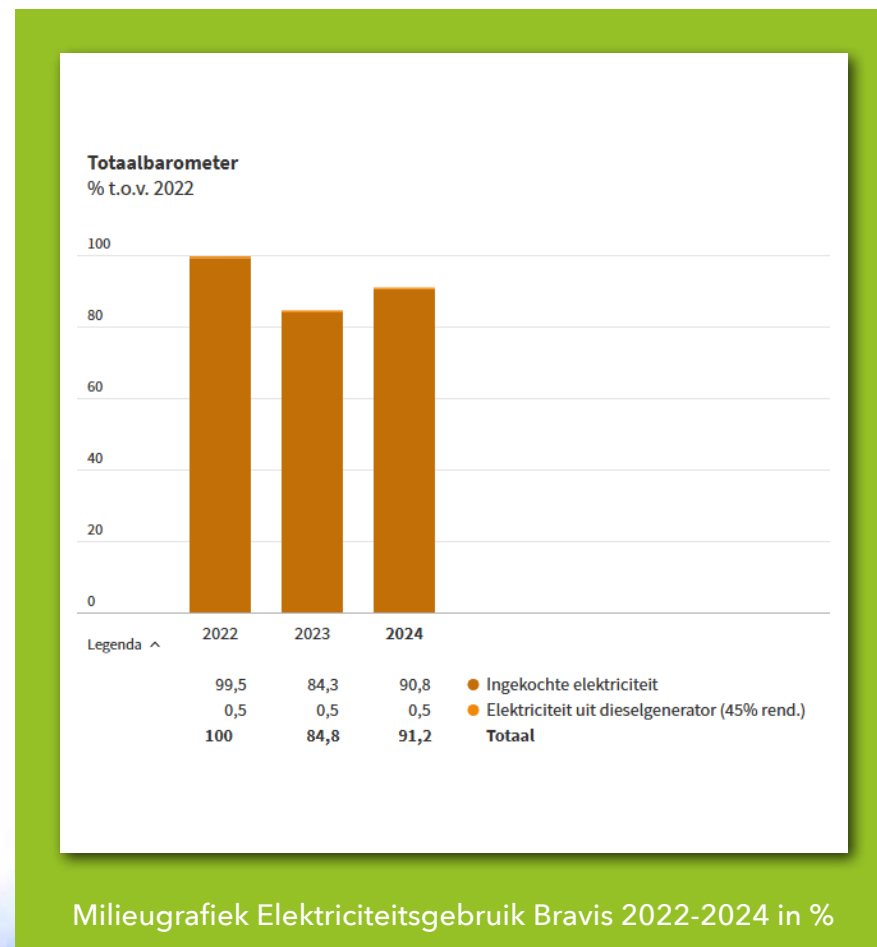
Gas

In 2024 is het gasgebruik van beide hoofdlocaties ten opzichte van 2023 met 2,3% gedaald naar 2.176.065 m³. Er zijn nieuwe branders geïnstalleerd op de stookketels in Roosendaal. De branders in Bergen op Zoom zijn in 2023 al vervangen. Deze zorgen voor een efficiëntere verbranding van gas. Dit leidt tot een lager gasverbruik zonder in te boeten op de warmteproductie.

Elektriciteit

In 2024 was het elektriciteitsgebruik van beide hoofdlocaties met 14.877.378 kWh vrijwel gelijk aan het verbruik in 2023 (14.858.864 kWh), ondanks de diverse energiebesparende maatregelen die zijn doorgevoerd in 2024. Zo is de regeling van luchtbehandelingskasten op het OK-complex in Roosendaal geoptimaliseerd en is een groot deel van de patiëntenkoelkasten in Bergen op Zoom weggehaald. De lichte stijging ten opzichte van 2023 (18.514 kWh) kan vermoedelijk grotendeels worden toegeschreven aan de renovatie van pand 7 in Bergen op Zoom. Gedurende deze renovatie is tijdelijk gebruik gemaakt van alternatieve huisvesting (portocabins) die werden gekoeld en verwarmd met elektrische airco's. Ook is de beschikbaarheid van elektronische apparaten aanzienlijk toegenomen, wat leidde tot een stijging in het totale verbruik.

Operatiekamers in Roosendaal hebben flinke stap in energiebesparing gezet

De belangrijkste energieverbruiker op de operatiekamers is de luchtbehandeling. De luchtbehandeling op de operatiekamer zorgt voor het minimaliseren van het aantal

postoperatieve wondinfecties en voor het creëren van een veilige en comfortabele werkomgeving voor personeel.

Deze luchtbehandeling stond dag en nacht aan. Echter, sinds oktober 2024 besparen we veel energie op het OK-complex in

Roosendaal door de luchtbehandeling in de avond/nachten in de weekenden lager te zetten. Dit betekent dat de luchtbehandeling op 50% van de normale capaciteit draait in de avond/nacht en weekenden. Metingen laten zien dat het energieverbruik hierdoor met 36% daalde.

Bodem

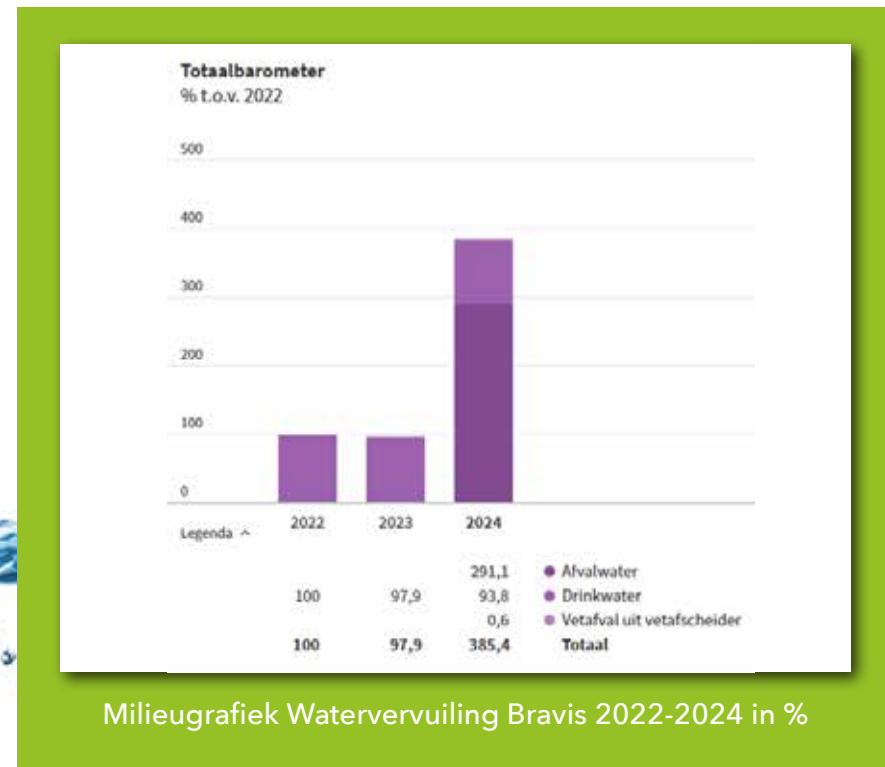
Via Make-Online borgen we periodiek een visuele controle van de opslag met de lekbakken volgens de wettelijke eisen. De aanwezige dieseltank t.b.v de Noodstroomaggregaat (NSA) op beide hoofdlocaties wordt jaarlijks geïnspecteerd en voldoet aan wetgeving.

Gevaarlijke stoffen

De opslagvoorziening voor gevaarlijke stoffen voldoet aan de regelgeving en wordt jaarlijks geïnspecteerd door een externe veiligheidsadviseur. Ook voeren we periodiek een visuele controle uit volgens de gestelde eisen in Make-Online. Veiligheid Informatie Bladen zijn digitaal in te zien in het SOFOS-systeem en fysiek aanwezig op de noodzakelijke locaties.

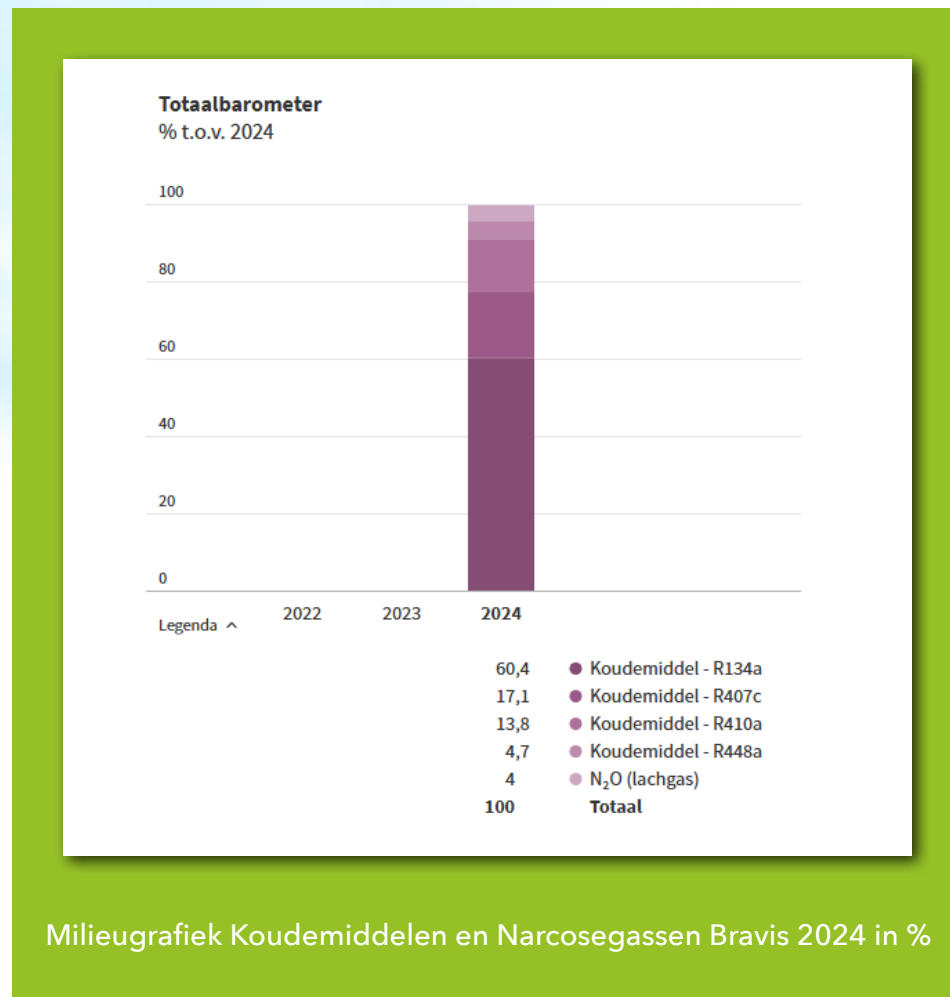
Water

In 2024 daalde het drinkwaterverbruik van beide hoofdlocaties met 4,9% ten opzichte van 2023 naar 74.719 m³. Over 2024 is voor het eerst niet alleen het waterverbruik, maar ook het afvalwater ingevoerd in de Milieubarometer. Dit zorgt voor een stijging in de milieugrafiek.

Lucht

In 2024 registreerden we voor het eerste jaar de emissies van koudemiddelen en narcosegassen van beide hoofdlocaties in de Milieubarometer. Komende jaren monitoren we de registraties hiervan.

Milieugrafiek Koudemiddelen en Narcosegassen Bravis 2024 in %

Koudemiddelen

De emissies van koudemiddelen hebben verschillende oorzaken gehad. In 2024 is er een verlies geweest in koudemiddelen van de 'grote' koelmachines. Daarnaast was er verlies van koudemiddel bij kleinere, decentraal geplaatste airco's zoals bij de renovatie van pand 7 en de oog-polikliniek, beiden in Bergen op Zoom.

	2024
Koudemiddel - R134a	74,4 kg
Koudemiddel - R407c	17,0 kg
Koudemiddel - R410a	11,8 kg
Koudemiddel - R448a	5,95 kg

Narcosegassen

In 2024 is 214 kg Sevofluraan ingekocht. Dit narcosegas is op beide locaties opgevangen met behulp van een anesthesiegas-afvangtechnologie, wat bijdraagt aan een vermindering van de impact op het milieu. Vanwege de afvangtechnologie is de milieubelasting van Sevofluraan als gevaarlijk afval verwerkt in de Milieubarometer. Daarnaast is 25,5 kg lachgas ingekocht.

Nieuwbouw

Bravis is druk bezig met het ontwerp van het nieuwe Bravis ziekenhuis op de Bulkenaar. In 2024 is het definitief ontwerp afgerond. Hierbij is er continue aandacht voor duurzaamheid.

Zo gaat Bravis naast een reductie van het aantal vierkante meters een duurzame nieuwbouw realiseren die aansluit bij het Bouwbesluit (BENG) en bij verscheidene duurzaamheidsdoelstellingen zoals de Milieuthermometer en de Green Deal 3.0. Deze doelstellingen richten zich op het gebouw-gebonden energiegebruik en de jaarlijkse CO₂-uitstoot, maar ook op onderwerpen als natuur-inclusiviteit, klimaatadaptatie, circulariteit en een gezond binnenklimaat.

Reizen

In 2024 is mobiliteitsbeleid opgesteld en gestart met uitvoering hiervan. Het bedrag MKSA is verhoogd naar €2.000,-, waardoor het

financieel aantrekkelijker is om een fiets aan te schaffen. Zowel in het voorjaar als in het najaar was een mobiele fietsenmaker aanwezig voor een fietscontrole en kleine reparaties. In mei is aandacht besteed aan fietsen tijdens een Fiets naar je werk-week.

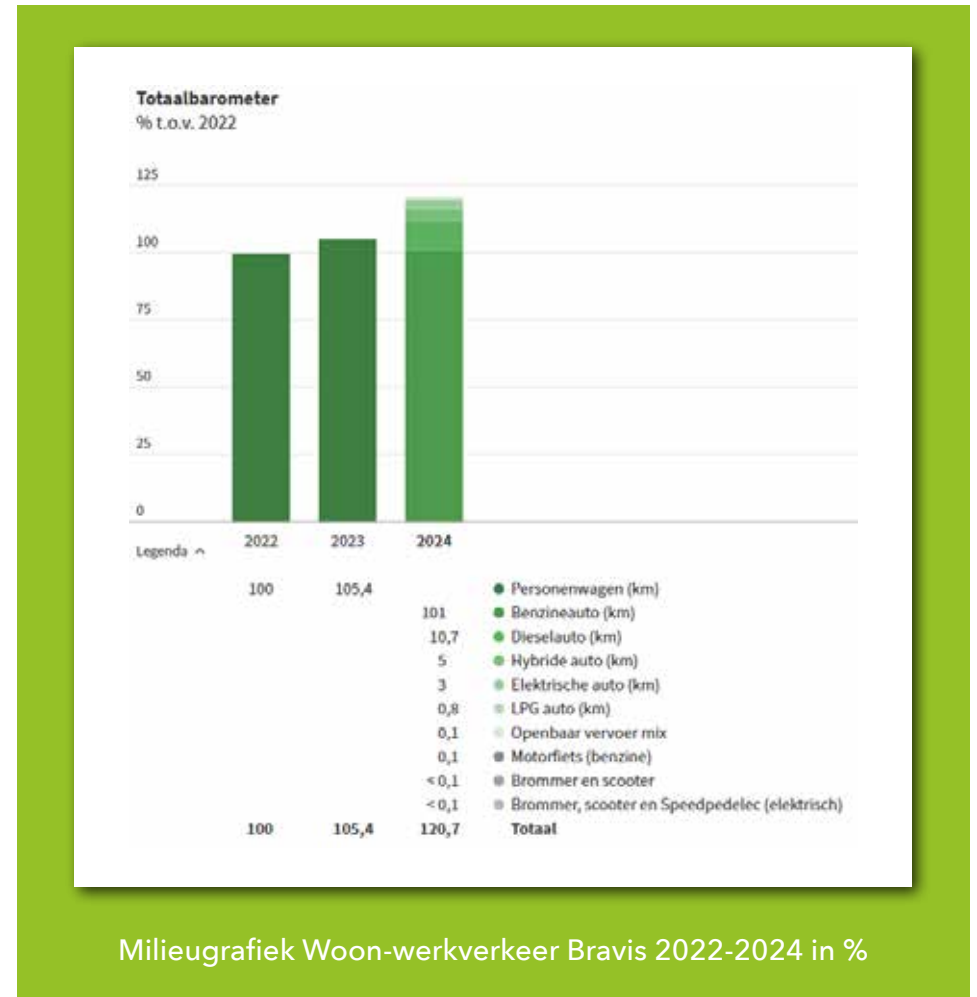
Zowel op korte termijn als op lange termijn liggen er uitdagingen om verder te verduurzamen op mobiliteit. Komende jaren verbeteren wij onze faciliteiten op de bestaande locaties en gaan we zorgen voor betere communicatie over faciliteiten en regelingen. Met het oog op de nieuwbouw ontwikkelen we ook een langetermijn-mobiliteitsbeleid.

Woonwerkverkeer

In 2024 reisden medewerkers van Bravis totaal 15.054.860 woonwerk kilometers. Dat is een afname van 4,5% van het aantal woonwerkkilometers ten opzichte van 2023. Het blijft een uitdaging om deze kilometers komende jaren richting de nieuwbouw te verduurzamen.

Van alle medewerkers geeft 69,8% de voorkeur aan de auto als vervoersmiddel. Daarnaast geeft 22,0% de voorkeur aan de fiets, E-bike of speed-pedelec. Slechts 1,1 % van alle medewerkers heeft een voorkeur voor OV,

De milieugrafiek over 2024 laat een stijging zien. Dit wordt verklaard door het gebruik van data uit de enquête voor de WPM-rapportageverplichting die in Bravis is gehouden, waar we in 2022 en 2023 landelijke gemiddeldes van CBS gebruikten: .

Milieugrafiek Woon-werkverkeer Bravis 2022-2024 in %

Zakelijk verkeer

In 2024 reisden medewerkers van Bravis totaal 755.021 zakelijke kilometers. Dat is een afname van 1,4% van het totale aantal zakelijke kilometers ten opzichte van 2023. De OV-kilometers en kilometers van vier elektrische lease-auto's voor personenvervoer zijn hierin niet meegenomen.

Goederenvervoer

Voor het vervoer van goederen maakte Bravis in 2024 gebruik van twee dieselwagens, welke totaal 108.100 kilometer reden. Deze wagens vervoeren niet alleen goederen tussen beide hoofdlocaties, maar ook naar de buitenlocaties, naar de diverse aan Bravis gelieerde laboratoria en apotheekgoederen voor verpleeg- en verzorgingshuizen in de regio. In 2024 registreerden we voor het eerste jaar de kilometers van beide wagens in de Milieubarometer. Met de komst van de nieuwbouw in 2029 zal een aanzienlijk deel van het goederenvervoer komen te vervallen.

Patiënten

De afstanden die patiënten- en bezoekers reizen voor hun bezoek aan het Bravis monitoren we niet. Bravis Beter Thuis zet zich in om zorg op de juiste plaats bieden. Dat kan in het ziekenhuis zijn, maar ook thuis of op een locatie dicht bij huis. We werken hiervoor samen met andere zorgorganisaties in de regio. Samen brengen we steeds meer zorg (dichter) naar huis. Ook hebben wij oog voor wat de patiënt zelf kan. Zo leren nierpatiënten in ons ziekenhuis zelfstandig dialyseren en krijgen patiënten verpleegkundige handelingen aangeleerd. We verplaatsen metingen die eerder in het ziekenhuis gedaan werden naar huis, denk bijvoorbeeld aan CTG thuis, waarbij zwangere vrouwen nu thuis CTG's maken. Voorheen kwamen zij hiervoor meerdere keren per week naar het ziekenhuis.

CIRCULAIR GEBRUIK MATERIALEN

Circulair werken gaat om het verantwoord omgaan met grondstoffen. Dit willen we in het Bravis ziekenhuis bereiken door de 'R-ladder' actief toe te passen.

Afvalreductie

Bedrijfsafval

In 2024 produceerde Bravis op beide hoofdlocaties 763,3 ton Bedrijfsafval. Dit is een toename van 2,3% ten opzichte van 2023, en kan grotendeels verklaard worden door registratie van het gewicht van Metalen, waar deze in voorgaande jaren ontbrak of incompleet was. Registratie van alle afvalstromen blijft een aandachtspunt voor komende jaren.

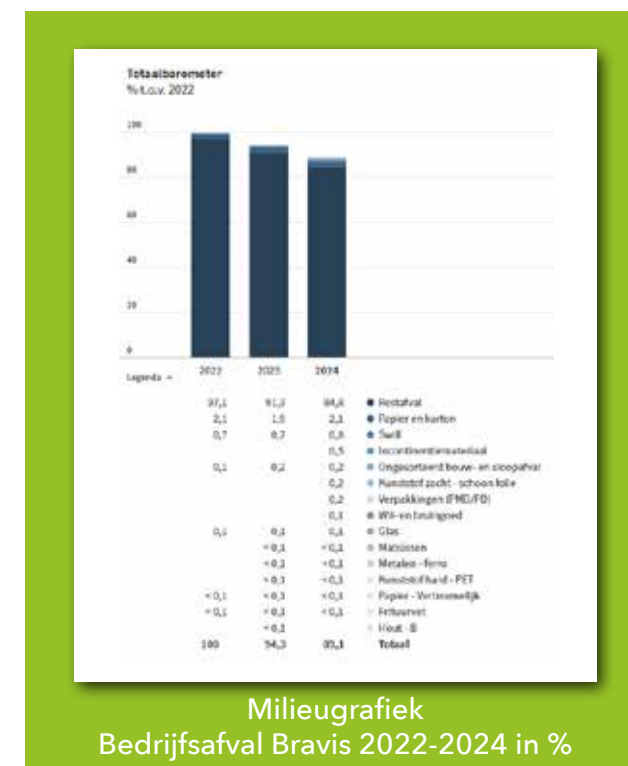
In 2024 daalde het totale gewicht aan Restafval op beide hoofdlocaties met 7,1% ten opzichte van 2023. De totale productie van Restafval

was 493,1 ton. Dit is te verklaren door een verbeterde afvalscheiding. Het percentage afvalscheiding nam over 2024 toe naar 39,8%, waar deze in 2023 nog 34,6% was. Bestaande afvalstromen zoals Papier en Karton, Swill en Vertrouwelijk Papier zijn in 2024 beter gescheiden.

Daarnaast startten we eind 2024 met het inzamelen van incontinentiemateriaal als nieuwe afvalstroom. De doelstelling van Bravis is om tenminste 45% van het Bedrijfsafval te recyclen in 2026. Ondanks de toename in gewicht van het totale Bedrijfsafval daalde de milieubelasting van het Bedrijfsafval in 2024, dankzij deze verbeterde afvalscheiding.

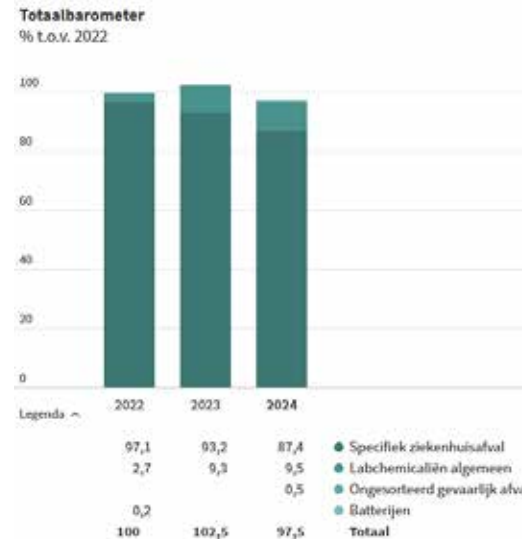
Bravis lag afgelopen jaren op koers om de Green Deal doelstelling m.b.t. Restafval te behalen. Dankzij verbeterde afvalscheiding is het

Restafval van de hoofdlocaties (inclusief buitenlocaties) gedaald met 17,8% ten opzichte van referentiejaar 2018. Begin 2025 wordt een onderzoek gestart naar het recyclepotentieel om de hoeveelheid Restafval verder te verminderen.

Gewicht Bedrijfsafval Bravis 2024 in ton

Milieugrafiek Gevaarlijk afval Bravis 2022-2024 in %

Gevaarlijk afval

In 2024 produceerde Bravis 93.900 kilogram Gevaarlijk afval. Dit is een daling van 4,9% ten opzichte van 2023, en kan verklaard worden door een daling van het specifiek ziekenhuisafval naar 84.200 kilogram over 2024. Hiermee daalde het specifiek ziekenhuisafval met 29,2% ten opzichte van 2019. Onze doelstelling van 25% reductie in 2026 is reeds behaald. Het ongesorteerd gevaarlijk afval betreft de opvang van narcosegassen met behulp van een anesthesiegas-afvangtechnologie.

Circulair inkopen

Duurzaam inkopen is één van de beleidsthema's uit ons duurzaamheidsbeleid. Ook is er inkoopbeleid waar de memo "duurzaam inkopen" onderdeel van is. Bij de inkoop van producten en diensten streven we ernaar duurzaamheid een prominentere plek te geven. Daarbij wordt zowel naar de duurzaamheid van producten gekeken, als naar de duurzaamheidsambities van leveranciers.

We toetsen duurzaam inkopen ook door frequent overleg tussen de afdeling inkoop en de adviseur duurzaamheid.

Tenslotte zijn we in 2024 gestart met de registratie van duurzaamheidsinformatie in onze inkoop-systemen om de impact van de keuzes te monitoren.

Hergebruik

In 2024 stapte Bravis voor diverse producten over naar de herbruikbare variant ('Reuse').

- We zijn overgestapt van wegwerpkoffiebekers naar herbruikbare mokken. Op verpleegafdelingen zijn de wegwerpbekers nog nodig voor medicatie. Toch is het verbruik van de wegwerpbekers met 72,1% verlaagd ten opzichte van 2023.
- Voorheen maakten verpleegkundigen aan het begin van de dienst een print met de gegevens van patiënten. Inmiddels gebruiken verpleegkundigen geen loopbriefjes meer. Verpleegkundigen kunnen inloggen in HiX en daarin gegevens aanvullen of raadplegen in het elektronisch patiëntendossier. Een ander alternatief voor de loopbriefjes is het gebruik van een herbruikbaar wisboekje.

- De Spoedeisende Hulp (SEH) is een grootverbruiker van hechtsets binnen Bravis. Inmiddels is de SEH overgestapt naar herbruikbare hechtsets die een lagere footprint kennen. Deze gaan na gebruik naar de Centrale Sterilisatie Afdeling (CSA), en komen daarna schoon terug op de SEH.
- Enkele jaren geleden is het Moeder & Kindcentrum (MKC) al overgegaan naar een duurzamere wegwerp-specula ('eendenbek'). Inmiddels zijn zij ook bezig met de overstap naar herbruikbare hechtsets, partussets en epischaren voor bevallingen.

De overstap naar hergebruik past bij de Green Deal doelstelling om 20% van de disposables te vervangen voor duurzame alternatieven.

Ondanks de uitdagingen bij de overstap naar herbruikbare producten kunnen we bij veel materialen duurzamer werken conform de andere R-en uit de R-ladder.. In 2025 verwachten wij meer producten duurzamer te kunnen gebruiken dankzij Redesign, Reduce en Refuse.

Handschoenencampagne

Uit onderzoek is bekend dat soms handschoenen worden gedragen terwijl dit niet nodig is. Dat is niet alleen slecht voor het milieu, maar verhoogt in sommige gevallen ook het risico op infecties. Om het gebruik van onsteriele handschoenen met 15% te verminderen is in september 2024 de campagne 'Minder is Beter' gehouden. Met bijvoorbeeld bespreekkaarten, intranetberichten en een marktkraampje is hier aandacht aan besteed. Ook in 2025 besteden we aandacht aan handschoengebruik en starten we nieuwe campagnes om bijvoorbeeld het onnodig gebruik van celstofmatjes te verminderen.

